

Keiser-Nielsen: Det er ganske rigtigt, at der i den hidtil gældende Ordning af Fastsættelsen af Kapitelstaksten har været adskillige forældede Bestemmelser, og det er ganske heldigt, at disse nu foreslaas fjernede. I saa Henseende kan jeg for mit eget og mit Partis Vedkommende give Lovforslaget Tilslutning. Det gælder saaledes Ophævelsen af de mange Kapitelstakstkredse, f. Eks. de 3 gamle Kredse i Lolland-Falsters Stift, nemlig forrige Halsted Amt, Maribo Kloster og Aalholm Amt og Nykøbing Amt og de 2 gamle Kredse i Aalborg Stift: Vendsyssel og Han-Herrederne paa den ene Side og Thy og Morsø paa den anden Side. Endvidere gælder det Ophævelsen af de mange Ansættelser af Kapitelstakst for Ærter, Boghvedegryn, Smør, Flæsk og Honning, da disse nu til Dels vil blive unødvendige. Af Bilag 1 til Kapitelstakstudvalgets Betænkning fremgaar det, at man rundt omkring i de forskellige Kapitelstakstkredse og de forskellige kommunale Raad er enig om, at disse Ting kan bortfalde, dog med den ene Undtagelse, at Kapitelstakst for Smør fremdeles skal fastsættes paa Bornholm.

Der findes i Lovforslaget et Par enkelte nye Bestemmelser, som jeg ikke tør sige, jeg ligefrem maa sætte mig imod, men som jeg dog nærer en Del Betænkelighed ved, og som jeg derfor ikke kan undlade, ogsaa inden vi gaar til Udvalgsbehandling, at fremsætte nogle Bemærkninger om: Min første Betænkelighed angaar det af den ærede foregaaende Taler omtalte sidste Punktum af 2det Stykke i § 4 om, at der ved Ansættelse af Priserne skal tages Hensyn til Værdien af alt det i Amtsraadskredsen avlede Korn af paagældende Sort. I Kapitelstakstudvalgets Betænkning staar herom følgende: „Man foreslaar derfor, at det skal paalægges Kapitelstakstnævnene ved Ansættelsen af Priserne paa Korn at tage Hensyn til Værdien af alt det i Amtsraadskredsen avlede Korn af paagældende Sort. Herefter maa Nævnet altsaa tage Hensyn ikke blot til de ved stedfundne Salg opnaaede Priser, men ogsaa til Værdien af det Korn, der ikke kommer paa Markedet, hvoraf atter følger, at Mængden og Værdien af Smaakornet vil indgaa som et Led i Fastsættelsen af Priserne.“ Den højtærede Landbrugsminister sagde i sin Fremsættelsestale omtrent det samme, idet han ifølge Tidenden Sp. 3380 udtalte: „Der skal tages Hensyn til alt det Korn, der er avlet indenfor Nævnets Kreds, saa-

ledes at man ikke blot tager det bedste, der maaske er det, som gaar i Handelen, men at ogsaa det, der anvendes til Foderbrug, bliver taget i Betragtning“. Dette begrundes i Udvalgets Betænkning med, at Kapitelstaksterne stedse har været noget lavere end Kornets Markedspriser. Kapitelstakstudvalget anerkender, at Kapitelstaksten tidligere har været lavere, end den vilde være f. Eks. efter Københavns Børs' Notering, og det ved vi jo alle. Udvalget ønsker, at dette Forhold fremdeles skal bevares, og mener at kunne bevare det ved at træffe denne Bestemmelse. Det siger endvidere: „Dette Forhold har sin historiske Forklaring deri, at Kornydelse, der udredes med Penge efter Kapitelstakst, er traadt i Stedet for Naturalydelse, omfattende Korn saavel af ringere som af bedre Kvalitet, medens Markedspriserne kun angaar Korn, der kan betegnes som god Handelsvare“. Denne Forklaring er kun til Dels rigtig. Der er ogsaa andre Ting, der har bevirket Forskellen mellem Kapitelstaksten og den virkelige Markedspris. Man kunde nævne saadant noget som, at den ene Part af det tidligere Kapitelstakstnævn, Præsterne, naar de skulde ansætte Priserne, naturligvis var tilbøjelige til at tage Hensyn til deres egne Avlinger, og det samme gælder for den anden Part, Kommunemændene; ogsaa de kunde være tilbøjelige til at tage Hensyn til deres egen Avling. Nu er det en bekendt Sag, at da Jorderne blev udskiftede, faldt i Regelen nogle af de bedste Jorder til Præstegaardene, der laa midt i Byen, og rundt omkring i Landet ligger den bedste Jord til Præstegaardene, medens den daarligere Jord ligger paa det tidligere Overdrev. Ogsaa dette har kunnet fremkalde en Forskel mellem Kapitelstaksten og Markedsprisen.

En anden Grund er, at det har været almindelig Coutume, at baade Præsterne og de af Kommunalbestyrelserne valgte Mænd, naar de skulde fastsætte Kapitelstaksten, henvendte sig til Købmændene i nærmeste By, hvor Kommunens Korn i Regelen blev omsat, for at faa opgivet Prisen pr. Pund; samtidig bad man saa vedkommende Købmand om at beregne Prisen pr. Tønde. Disse Priser blev lagte til Grund for Indberetningerne. Men nu er det en kendt Sag, at der rundt omkring i Kommunerne findes store Ejendomme, Herregaarde, som i Regelen eller i alt Fald ofte ikke sælger Korn til nærmeste Købmand, men som handler direkte f. Eks. med København eller omsætter Kornet paa Børsen. I min egen Kommune ligger